

Hiltunen, Risto

Nepřízeň režimu zpomalila kariéru

In: *Jan Firbas ve vzpomínkách*. Kroupa, Jiří (editor). Vyd. 1.
Brno: Masarykova univerzita, 2003, pp. 37

ISBN 8021031093

Stable URL (handle):

<https://hdl.handle.net/11222.digilib/126910>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Risto Hiltunen

Nepřízeň režimu zpomalila kariéru

Jan Firbas, emeritní profesor Masarykovy univerzity v Brně, zemřel 5. května v 79 letech. Narodil se 25. března 1921. Firbas byl jedním z doktorů honoris causa jmenovaných u příležitosti oslav osmdesátého výročí univerzity v Turku. Promován měl být v pátek 26. května 2000.

Firbas pracoval celý život na Katedře anglistiky a amerikanistiky Masarykovy univerzity. V roce 1945 nastoupil jako asistent svého učitele profesora Josefa Vachka. Firbas patřil k nejvýznačnějším představitelům proslulé Pražské lingvistické školy. Ve svém bádání se zvláště soustředil na tzv. lingvistiku funkční větné perspektivy (FSP). Její ústřední ideou je zkoumání vzájemných vlivů stavby jazyka a komunikační funkce ve světle informace vyjádřené jak mluveným, tak psaným jazykem. Firbas zkoumal především angličtinu a často ji srovnával s jinými jazyky, zejména se svou mateřštinou.

Profesor Firbas získal hodnost doktora filosofie v oboru angličtina již v roce 1948. Stínem na jeho akademické dráze byla dlouhodobá politická nepřízeň. Svoji dizertaci k získání titulu DrSc. věnoval obecné jazykovědě. Dokončil ji již v roce 1971, ale povolení k obhajobě získal teprve po sametové revoluci v roce 1991. V té době se rovněž stal řádným profesorem svého oboru.

Vědecká produkce profesora Firbase je rozsáhlá a mezinárodně ceněná. V aktivní badatelské práci pokračoval až do své smrti. Firbas připravil půdu pro mnoho pozdějších výzkumů v oblasti textové lingvistiky, analýzy diskurzu a pragmalingvistiky. Podnítil také orientaci vědeckých prací několika finských jazykovědců. V 90. letech 20. století působil jako hostující profesor v Anglii, Rakousku, USA, v Indii a v řadě dalších zemí. Finsko navštívil v roce 1994 jako hlavní řečník konference pořádané univerzitou v Turku.